ڕەگەزی ئیمپێرسیۆنیزم و سیمبۆلیزم لە ڕێئالیزمی

«هێمن موکریانی» دا

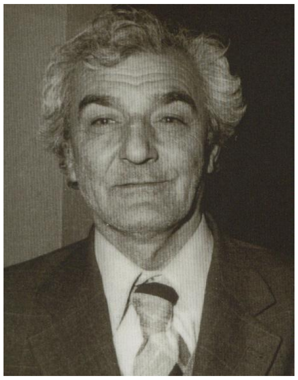

• س. چ. هێرش

هەروەک لە شوێنی دیکەش لێرەولەوێ گوتوومە و نووسیومە، خۆشبەختانە سەبارەت بە بیۆگرافی و ژیانی کۆمەڵایەتی و سیاسی «هێمن»، بە تێکڕایی لایەنێکی ئەوتۆی لێڵ و ناڕوون و شاراوە نەماوەتەوە کە لە سۆنگەیەوە لایەنگران و خوازەران و خوێنەرەوانی جیهانی شێعریی شاعیر، تووشی گرێپووچکەی بیروبۆچوون یان هەتڵەی شیتەڵکردنەوە و لێکدانەوە ببن. دیارە ئەوەش ناشارمەوە کە لە ڕوانگەی خۆمەوە هێشتا یەکدوو لایەنی ختۆکەدەری لاوەکی لەو بەستێنە پان و بەرینەدا بە جەختنەکراوی و یەکلانەکراوەیی ماونەتەوە کە دەبێ لە هەلێکی ڕەخساو و دەرفەتێکی گونجاودا زیاتر ڕوون بکرێنەوە، کە یەک لەوان چۆنیەتی نووسین و بڵاوکردنەوەی پارچە هۆنراوەی (بەهاری بێ خەزان) وەک ڕەنگدەرەوەی بارودۆخی ناهومێدییەک کە تا حاڵیخۆکوشتن پاڵی بە «هێمن»ەوە نا. دووهەمیان تیشکخستنە سەر ئەو سۆنگە و سەبەب و هۆکارانەی کە ڕێبەرایەتی (حدکا)، «هێمن»ی لە پلەی شاعیری میللی کۆماری کوردستان بەرەو شوێنێکی نەشیاو تۆڕهەڵدا و، بە ناڕەوا خستیە پەراوێزەوە؟!
بە هەرحاڵ، ئەوەی لێرەدا گرینگە و بە پێی توانا دەمەوێ شیبکەمەوە ئەوەیە کە ئایا مەلی شێعر و خەیاڵی «هێمن» ـ ئەو شاعیرە گەورەیەی کوردەواری ـ لە سەکۆی بارستایی کام ڕێباز جێگیر دەبێ و لە مەکۆی تەختایی کام شێواز لەنگەر دەگرێ؟
دەوەدا شک نییە، کە بار و دۆخی کۆمەڵایەتی و هەلومەرجی سیاسی، پێگەی چینایەتی و پلە و پایەی بنەماڵەیی و، زۆر هۆکاری دیکە دە شکڵگرتنی کەسایەتی و باری روحی و دەروونی هەر مرۆڤێک تەئسیر و کارتێکەریی دیاریکراوی خۆیان هەیە کە دەبێ بە چاوی سەرنجەوە لێیان وردببینەوە. بۆیە لەو پێوەندییەدا وەک بیرخستنەوەش بێ، ڕەنگە ئاماژە بەهێدندێک خاڵی گرینگ کە لە کەسایەتی کۆمەڵایەتی و کاراکتێری سیاسی و چلۆنایەتی دەربڕین و شێوازی شێعریی «هێمن» تیشکیان داوەتەوە بە پێویست بزانم:
ـ هێمن هەر لە کاتی لە دایکبوونیەوە تا ژێوەڵە دەبێ و پێدەگا، نە لە باوەشی خۆشەویستیی دایکیدا فرچک دەگرێ و، نە لە ئامێزی نازی ویدا پەروەردە دەکرێ. خۆی لەو بارەیەوە دەڵێ:
«مێژوکم لە مەمکی دایکم نەکردووە و فرچکم بە شیری دایەن گرتووە.. دایەنەکەم ناوی یاسەمەن و خەڵکی ئازەربایجان بوو. لەلەکەم کە ناوی عیزەت بوو خەڵکی تورکیا بوو.. مردنی

عیزەت و تۆرانی یاسەمەنم باش وە بیر دێ. ئەم ڕووداوە یەکەم زەبری توند بوو کە وە هەستی ناسکی منداڵەی من کەوت و یەکێکە لە بیرەوەرییە هەرە تاڵەکانی ژیانم. لە ڕاستیدا من دوو جار هەتیو بووم و دووجارم دایک و باب مردوون. جارێک بە ساوایی و جارێک بە پیری».
بۆیە بە تێڕادیوی دەڵێم کە بەشێکی زۆری عەلاقە و عیشق و خۆشەویستیی هێمن سەبارەت بە ژن (ئەگەر تەنانەت وەک چەمکی گشتیش چاوی لێبکرێ) پێوەندی بەم خاڵەوە هەبووە.
ـ هێمن هەم ئاغازادە بووە و هەم شێخزادە. واتە «چ لە باری ئاغایەتی و چ لە باری شێخایەتی هێمنی منداڵ دەبوایە ڕێ و ڕەسمی باب و باپیران ڕەچاو بکا. هیچ نەبێ یا ببێتە ئاغایەکی بەرزە دەماخ، یا شێخێکی بۆشناخ».

خۆی لەو بارەیەوە گوتوویەتی: **«ئێستاش کە وەبیرم دێتەوە کزەم لە جەرگی دێ و خەمێکی گران دامدەگرێ، کە من لە هەموو خۆشی سەردەمی منداڵی بێبەش بووم». هێمن وەک «کۆیلەی ناو قەفەزی زێڕ، کۆیلەی ڕێ و شوێنی کۆن»**، هیچکات بزەی سەر لێوی باوکی خۆی کە بەزەییەکی منداڵانەی پێدابێتەوەهەست پێنەکرد. هێمنی منداڵ، نە تەنیا لە باوکی، بەڵکە لە برا گەورەکەشی واتە«سەید هیدایەت(باباغا)»دەترسا و زەندەق و زراوی دەچوو!
شیاوی گوتنە کە ڕەنگدانەوەی ئەو نێوان ناخۆشی و ناکۆکییە تا سەردەمی بە ساڵاچوونی ئەو دوو برایە هەر درێژەیکێشاوە و، هەروەک لە (هێمن و من)یشدا گوتوومە هەر ئەو برا و خزم و کەسوکارە بوون کە «ئەو ئەتکە گەورەیان بە هێمنی شاعیر کرد؟ بە دەستی خۆیان لە ساواک داویان بۆ نایەوە تا هەم ژیانێکی بێ دەردەدی سەر بۆ هێمن تەرخان بکەن، هەمیش مڵک و ماشەکەی خۆیان بپارێزن».

هێمن لە (تەپڵی ئەمان)دا ئاماژە بەم ناکۆکییە دەکا:

برا و خزم و کەسوکارم بــــە جارێ
ئەوان لێم بوونەتە داسی ڕەمـــــــانە
لــــــە ماڵی خۆم دەکەم بۆنی غەریبی
کە بێزارم لە هەرچێکی هەمـــــــــانە
ئەوی خۆشم دەویست وەک گیانی شیرین
تەماشای بۆتە مشتەی ناو هەمـــــــانە

ـ خۆدوورخستنەوە و وازهێنانی هێمن لە مەسەلەی عیشق و دڵداریی سەردەمی لاوێتی و هەرزەکاری و، بەشداربوونی چالاکانە لە بزووتنەوەی ڕزگاریخوازیی خاک و نەتەوەکەیدا:

ئاشقی چاوی کەژاڵ و گەردنی پڕ خـــاڵ نیم
ئاشقی کێو و تەلان و بەندەن و بەردم ئەمن

ـ کارتێکەریی و تەئسیری کۆمەڵەی (ژ. ک) و کۆماری کوردستان(1946) لە سەر کەسایەتی سیاسی و شێعریی هێمن و، دواتریش ڕەنگدانەوەی تراژێدی شکستی کۆمار و تەواوی ئەو بەسەرهاتانەی کە تا ڕۆژەکانی دوایی ژیانی شاعیر ڕوودەدەن کە کەموزۆر دەیانزانین.
جێگەی گومان نییە کە بارودۆخی کۆمەڵایەتی و سیاسی و ئابووری بەپلەی یەکەم لە سەر چۆنیەتی سەرهەڵدانی ڕێباز و شێوازی شێعری و ئەدەبیی تەئسیر دادەنێ. ئەوەش دەزانین کە گەشەکردنی زمان و بەتایبەت زمانی ئەدەبی و تەنانەت زمانی شێعر و دەربڕین، پێوەندییەکی ڕاستەوخۆی بە بنکەی دەسەڵات واتە دەوڵەتی سەربەخۆ هەیە کە کوردستان لە ژێر ئەئسیری زۆر هۆگەلی جۆراوجۆر ئەو هەلەی بۆ نەڕەخساوە. یەکێک لە تایبەتمەندییەکانی کۆمەڵگەی کوردەواری کە هەر لە زۆر کۆنەوە شێعر و شاعیریی تێیدا برەو و ڕەواجی هەبووە ئەوەیە کە بیروبۆچوون و هەستی نەتەوەیی لە شکڵ و چوارچێوەی شێعردا خۆی دەرخستووە کە سەرەتای پرۆسەکەشی دەگەڕێتەوە سەردەمی خانی لە (مەم و زین)دا. بەڵام نابێ ئەوەشمان لە بیر بچێ کە کوردستان لە باری چۆنیەتی ڕەوتی شێعر و سەرهەڵدانی ڕێباز و شێوازەکانەوە بە هۆی گەلێک بارودۆخ و هەلومەرجی جۆغرافیایی و سیاسی و کۆمەڵایەتییەوە نەیتوانیوە لە سەر هەڵێکی ڕێک و گونجاو پەرەبگرێ. ئاشکرایە، هەر لە بەر ئەو لایەنە گرینگەشە، ناکرێ هیچکام لە ڕێباز و سەبک و شێوازە جۆربەجۆرەکانی شێعری و ئەدەبی ـ ئەو جۆرەی بۆ نموونە لە شوێنەکانی دیکەی جیهان و لەوانە ئوروپا لە ئارادایە، بۆ کۆمەڵگەی کوردەواری تەرخان بکەین. بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا دەتوانین گەلێک هێڵ و ماکە و ڕەگەزی ڕەوتە جۆراوجۆرەکانی شێعرو شاعیریی دە بەرهەمی شاعیرانی کورددا ببینین. «هێمن» نموونەی بەرچاوی ئەو دیاردە شێعرییەیە کە لێرەدا بە پێی توانا هێندێک لەو لایەنانەی دەخەمەڕوو.

هەروەک دەزانین «هێمن»ی لاو، ئافرێنراو و پەروەردەکراوی کۆماری کوردستان(1946) بووە و، کۆماری کوردستانیش بەدیهێنەر و پەرەپێدەری جۆرێک شێعر و ئەدەبی ڕێئالیزم(وەکخۆخوازی). ڕەنگە بە تێڕادیوی بگوترێ کە «هێمن» دەگەڵ ئەوەدا کە چوارچێوەی فکری و ڕوانگەی شێعریی لە سەرتەختایی ڕێئالیزم دامەزراوە و دەتوانین بلێن بەتێکڕایی لە سەرئەو ڕێبازە دەڕوا و دەبزوێ و هەناسە لێدەدا، بەڵام لە زۆر شێوازی دەربڕین و لایەنی دیکەش کەڵک وەردەگرێ. هەرچەند ئەورێئالیزمەی من باسی لێوەدەکەم و وەک ئەو جۆرەی کە هەیە، تاتوانێ پڕ بە پێستی ئەو قۆناخە دیاریکراوە بێ. بەڵام تایبەتمەندی و شازییەکی کە ئەو ڕێئالیزمە ـ لانیکەم سەبارەت بە هێمن ـ هەیەتی ئەوەیە کە لە لایەکەوە دەگەڵ ماکەگەلی ڕێبازی سروشتخوازی (ناچرالیزم) تەواو تێکەڵاوی هەیە و، لە لایەکی دیکەشەوە بە هێندێک لایەنی ڕۆمانتیزمی شۆڕشگێڕانە و جوانیناسیی ڕۆمانتیکییانە دەبەستڕێتەوە کە لە قۆناخەکانی دواتری کۆماری کوردستانداماکەگەلی ئیمپێرسیۆنیزم (هورووژاوخوازی) و سیمبۆلیزم (هێماخوازی)یشی تێدا بەرچاو دەکەوێ و، بەتایبەت شێوازی دواتر لە زۆربەی بەرهەمەکانیدا دەبیندرێ:

من لـــــــــە جوانی دەگەڕێم تێپەڕە زستانی دزێو
کچ کە ڕووم نادەنێ با سەیری گوڵ و شەونەم کەم
شەڕەبایە لـــــــــە چیاکان و هەوا تووشە دەنا
وەکوو شێتان دەمەویست ڕوو لە چیای ئەستەم کەم

ئەوەش بگوترێ کە یەکێک لە تایبەتمەندییەکانی ڕێئالیزمی «هێمن» ئەوەیە کە ئیماژ و وێنەشێعرییەکانی خۆی لە واقیعی کۆمەڵایەتی وەردەگرێ، بەڵام نەک بە شکڵێکی ناشاعیرانە و بە شێوەی کلێشەیی، ئەو زۆرجار جیهانێکی زەینی وەها جوان و ڕازاوە دەخوڵقێنێ کە دەبێ جیهانی دەرەوە خۆی دەسەر بگێڕێ.

خدر نیم بۆ تەمەن شێت بم بە کانی ژینێدا نوسێم
ئەوەندەم ژین دەوێ تا دەم دەنێمە نێو دەمێکی تر

«هێمن» لەو جێگایەدا کە ناهۆمێدی و هەناسەساردی ڕووی تێدەکا و، ناخی مەلاومەل لە ژان و هەژان و هورووژانە کەڵک لە شێوە دەربڕینی هورووژاوخوازی وەردەگرێ. هەڵبەت جیاکردنەوەی لایەنی ماکەی هورووژاوخوازی لە لایەنی ڕەگەزی هێماخوازیی«هێمن» گەلێک ئەستەم و دژوارە. ئەو دوو چەمکە لەگەڵ ئەوەدا کە زۆر لەیەک نزیکن، لە هەمان کاتیشدا زۆر لەیەک دوور و دژ بە یەکن. بۆ ئیمپێرسیۆنیزم تاقیکردنەوەی بە هەستونەست، هەژان و هورووژانی ناخ و دەروون و نواندنیان بە شێوەی بڕبڕ و کاتیی زۆر گرینگە، لەحاڵێکدا لە سیمبۆلیزمدا تەواوی جیهانی تاقیکراو و وەکخۆبینراو، نواندنی دونیای ئیدە و ئارەزوو و خەیاڵەکانە و، زۆرجاریش پەشیمان بوونەوەیە بۆ دەورانی تێپەڕیو و سەردەمی هەرزەکاری بەتایبەت سەبارەت بە لایەنی عیشق و دڵداری. سیمبۆلی «شەنگەبێری» لە هەردوو پارچە هۆنراوەی (شەنگەبێری) و(ڕێژنە) دەتوانێ نموونەیەکی زەق و بەرچاوی ئەو مەبەستە بێ کە لە هەل و دەرفەتێکی تردا ـ ئەگەر تەمەن یار بێ ـ بە وردی باسی لێوەدەکەم.

شەنگەبێری! ساڵی ساڵان لە کوێستانێ، لـــە ناو مەڕی
بۆ مەڕدۆشین هەڵت دەکرد ئەو باسکی سپی مەڕمەڕی
لە بەر هاڕەی گۆبەرۆک و گوارە و کرمەک و ژێر چەنە
نیوەڕۆیە لــــــــە بەر بێرێ کۆڕی مەڕی ڕادەپەڕی

شەنگە بێری بسڕەوە فرمێسکی بێ شـوانی ئیتر
ڕەنگە هێشتا لەو کەژ و کێوانە بۆ شوان ببمەوە

سیمبۆلیزمی «هێمن» کە بەرهەمی گۆڕانکاریی بیر و خەیاڵی ڕۆمانتیکییانەی تەواوی ئامرازەکانی دەربڕینە، تاڕادەیەک لە وردەکاری و وشەئارایی و سەنعەتی شێعریی ئیمپێرسیۆنیستی کە تەنیا بایەخ بە تاقیکراوەکانی هەستونەست دەدا نیزیک دەبێتەوە. بۆیە هەڵاواردنی ئەو دووانە لە یەکتر ڕەنگە کارێکی زۆر سانا و ئاسایی نەبێ. بە کورتی شێوازی هێماخوازی لە «هێمن»دا، لە چاو لایەنی هورووژاوخوازی واتە ئەو جێگەیەیجیهانبینییە مادییەکەی زۆر بەرجەستە دەبێتەوە و بەڵام بەپێچەوانەی هێڵی سەرەکی

تەواوی شاعیرانی هورووژاوخواز کە تێیدا ماکەی ڕۆمانتیزم بایەخێکی ئەوتۆی پێ نادرێ، نە تەنیا زاڵە بەڵکە حاڵەتێکی ئارمانجخواز و ڕۆمانتیکی و ئارەزومەندانە پەیدا دەکا. هەر بۆیەشە زۆر جار، پەنا بۆ نۆستالۆژی و تەمسیل(ڕیوایەتوێژیی) دەبا:

بەهار بوو فەسڵی زستانم ئەگەر یارم لەگەڵ بایە
درۆیە گەر گوتوویانە بە خونچێکی بـــــەهار نایە

شێخی سەنعان بۆ چ گاور لە ئیسلام وەرگەڕا
من خەریکم بۆ کچە شێخێ پەژیوان ببمـــەوە

لە سیمبۆلیزمی «هێمن»دا، شێعر دەربڕی ئەو پێوەندی و تێکەڵاوییانەیە کە زمان لە نێوان واقیعی هەستپێکراوی بەرچاو و خەیاڵی داڕێژراوی وێنەکراو(ئیماژ) دەیانخوڵقێنێ. سیمبۆل و هێماکانی شێعریی «هێمن»، لە ڕوح و دەروونێکی هورووژاو و سەرکێش و یاغی و ناچەمکیبوونی زمان هەڵدەقوڵێن کە هیچ مەنتیق و تیۆری و مانایەکی ئاسایی هەڵناگرن. زمانی «هێمن» بۆیە شاعیرانەیە کە لە ڕاشکاووێژیی و ڕووداووێژیی، شیکردنەوە و لێکدانەوە خۆ دەبوێرێ و، زیاتر لە ئیستیعارە و هێما و سیمبۆل و جۆرەها وردەکاری و ڕەوانبێژیی شاعیرانە، بەواتایەکی تر لە دەربڕینی هەستهەژێن و ڕوحبزوێن بۆ هەژاندن و هورووژاندنی ناخی بەردەنگ وخوێنەرەوە کەڵک وەردەگرێ. بۆ نموونە: سیبمۆلی«سەروی ڕەوان» لە پارچە هۆنراوەی (بارگەی یاران) کە ئاخرین شێعری «هێمن»ە و دەکرێ وەک وەسیەتێکییش بینواڕین، ئایا هەر بە واتا زامانییەکەی هاتووە یان ڕەمز و چەمکێکی ئیماژیستییانەی دیکەشی تێدا شاردراوەتەوە؟! شاعیر لە سایەی ئەو سیمبۆل و ڕەمزانەی کە لە ئاکامی ڕامان و خەیاڵ و تێڕوانینی شاعیرانەوە بەدیاندەهێنێ، تاقیکراوە دەستپێڕانەگیشتووەکانی زەین و مێشکی خۆی دەخاتەڕوو:

کانیی ڕوونم دی بـــــە لێشاوی بەهار شلوێ نەبوو
بـــەفری گەورەم دی چیای گرت و بە تاوێ بوە قەدەم
ژینی کـــورتم دی پڕاوپڕ بوو لە شانازی و شەڕەف
عومری زۆرم دی کە دوایی هات بە ڕیسوایی و نەدەم

ڕێبازی ئیمپێرسیۆنیزم لەگەڵ ئەوەدا کە دەربڕین و تێڕوانین و ئیماژ و خەیاڵەکانی بە شێوەی نەرم و نیان و شاعیرانە دادەڕێژرێن، لایەنێکی ماددی و هەستپێکراوی هەیە، بەڵام لە سیمبۆلیزمدا ڕەگەزی ئارمانجخوازانە و ڕوحخوازانە زیاتر خۆدەنوێنێ، هەرچەند جیهانە خیاڵاوییەکەشی ڕەنگدانەوەی ئامرازی هەستونەستەکان بن. لێرەدایە کە سەبارەت بە«هێمن»ی زۆرجار سیمبۆلیست دژوار دەبێ کە بە ڕاشکاوی بیخەینە ناو چوارچێوەی جیهانبینییەکی دیاریکراوەوە.
«هێمن» بە پێچەوانەی شاعیرانی پلە یەکی سیمبۆلیست کە پێیانوایە شێعر وەک مۆسیقا، پێویستییەکی ئەوتۆی بە مانا و چەمک نییە و بەڵکە ئەرکەکەی تەنیا بەخشینی جۆرێک هەستی

پێخۆشبوون بە بەردەنگ و خوێنەرەوەیە، زۆر بایەخ بە لایەنی زمانی و مانایی و چەمکی شاعیرانە و تەنانەت پەیامیش دەدا.

هەربۆیەشە «هێمن» لەو دەگمەن شاعیرانەیە کە بە شێوەیەکی زۆر گونجاو و مەنتیقی توانیویەتی یەکێتی شکڵ(فۆرم|ڕواڵەت) و کاکڵ(نێوەرۆک|بوواڵەت) لە تەواوی بەرهەمەکانیدا بپارێزێ و، تەنانەت دیاردە کۆمەڵایەتییەکان(سیاسەت، نەداری، نەخوێندەواری و زۆرداریی..) وەها دەگەڵ دیاردە ڕوحی و دەروونییەکان (عیشق و خۆشەویستی، هومانیسم، مەرگ و ژیان..) ئاوێتە بکا کە هەر بەردەنگ و خوێنەرەوەیەک تام و چێژی تایبەت بە خۆیانی لێ وەربگرن:

من بە فرمێسکی ڕنووی کوێستانی کورد پەروەردە بووم
کوڵمی ســـوور و چاوی شین و سینگی بەفرینم دەوێ
خۆشەویستی من کچە کـــوردێکە پاک و نازەنین
باخەوانە پیرەم و باخی بـــــــــە پەرژینم دەوێ

نموونەی بەرچاو بۆ نیشاندانی ئەو دوو ڕەگەزە شێعرییەی لە سەرەوە باسکرا، یەکیان پارچە هۆنراوەی (ئێوارەی پایز)ە کە پڕە لە خەیاڵی ورد و دەربڕینی ئیمێرسیۆنیستی و، ئەوی دیکەشیان شێعری (بارگەی یاران)ە کە دەکرێبیخەینە ناو چوارچێوەی شێوازی سیمبۆلیستییەوە. لە کۆتاییدا، ئەگەرچی بێئەمەگی و بەمنچێتی، کەمتەرخەمی و مامەخەمەیی تایبەتمەندیی نێوەرۆکی هەردوو ڕێبازی ئاماژەپێکراوە، بەڵام ئەوەی لە «هێمن»دا گرینگە ئەوەیە کە لەوپەڕی ناهۆمێدی و بێدەرەتانیشدا هێڵی هیوا و ئاوات و دوارۆژی ڕوون لەپێناو خاك و نەتەوەکەیدا بەرنادا. هەروەک ئاشکرایە،شێعری (بارگەی یاران) کە دەکرێ وەک دوایین بەرهەم و تەنانەت وەسێتنامەی شێعریی مامۆستا «هێمن» چاوی لێبکرێ، لەگەڵ ئەوەدا وەڵامی قسەی نەشیاو و نابەجێی ئەو کەسانە دەداتەوە کە هەڵوێستی ناڕەوایان لە بەرانبەریدا گرتبوو، ئەو مەبەستەی بە جوانی و ڕاشکاوی پێکاوە:

ئاو نەبوو ئەودەمی «هێمن» مەلەوانی کورد بوو
ئاو شوکور زۆرە وەرن زوو مەلەوان من چبکەم؟!

ستۆکهۆلم، بنکەی ئا.بێ.ئێف 23-04-2006

تێبینی1: ئەو وتارە بۆ سمیناری «یادی بیست ساڵەی کۆچی دوایی مامۆستا هێمن» کە لە لایەن کۆمەڵەی هونەریی سوێدی کوردی ـ ڕادیۆ زریبار و بە هاوکاریی (ABF) ڕێکخرابوو نووسراوە و لە ڕۆژی 23-04-2006 لە بنکەی (ئا. بێ . ئێف)ی ستۆکهۆڵم پێشکێش کراوە.
خاوەنی ئەم وتارە، لە کۆتاییدا پارچەشێعری (شارگەی یاران)ی خۆی خوێندەوە کە تێهەڵکێشێکە لە شێعری (بارگەی یاران)ی مامۆستا هێمن.
شیاوی گوتنە بەشدارانی ئەو سمینارە بریتی بوون لە: کاك پەرویز جیهانی، کاك پشکۆ نەجمەدین، یای

شەهلا دەباغی، کاك ئاشق، یای مەرزە جەوانمەرد، کاك کوردۆ باکسی، کاك ناسر حیسامی، کاك موحەمەد ئەمین یەزدانفەڕ، س. چ. هێرش.

تێبینی2: پێویستە ئەوەش بگوترێ کە من واتە «س. چ. هێرش»، بە شێوەی نێوبڕ لە هێندێك شوێنی ئەو وتارەدا، چەند بابەتێکی زارەکیشم وەك شیکردنەوە باسکردووە کە بەرپرسیارێتی تەواوی ئەو باسوخواسانە وە ئەستۆ دەگرم و لە وەختی خۆیدا زیاتریان لە سەردەڕۆم. دیارە، بۆ ئەوەی نەتوانم گڕنوو بە قسەی هەق بگرم یان لە قسەکانی خۆم پاشگەز ببمەوە، ئەوا خۆشبەختانە تەواوی باسەکە لە لایەن (ڕۆژهەڵات تێڤێ)ەوە تۆمار و ئاستەکراوە و، دەکرێ لە کاتی پێویستدا بەسەری بکەینەوە.

• • •